

## Hulp van God\*

Zingen: Psalm 77: 7

Geloofsbelijdenis

Zingen: Psalm 25 : 6

Schriftlezing: Hand. 26 :1—24

Tekst: Hand. 26 : 22 en 23

Zingen: Psalm 118:4, 6 en 7

Zingen: Psalm 72 : 7, 8

Prediking

Gebed

Zingen: Psalm 146:3

Zegenbede

Geliefde Gemeente,

Toen Paulus bekeerd werd, heeft de Heere God zelf gezegd: Deze is Mij een uitverkoren vat om Mijn naam te dragen voor de koningen, voor de heidenen en de kinderen Israëls. Op merkelijk is, dat onmiddellijk daarop volgt: Ik zal hem tonen hoeveel hij lijden moet om Mijn naam.

Zowel de eerste woorden, dat hij dus tot een apostel en getuige gesteld zou worden voor de koningen, voor de heidenen en voor Israël, alsook het tweede dat hij bijzonder veel zou lijden om de Naam van Christus, zijn in vervulling gegaan. Onder andere blijkt dit uit de omgeving van ons teksthoofdstuk.

Paulus is namelijk met Silas en anderen vol vreugde terug gekeerd van zijn derde zendingsreis. In Jeruzalem aangekomen vertellen zij met hoeveel zegen zij werkzaam waren geweest onder de heidenen.

De gemeente van Jeruzalem vindt dit heerlijk, maar uit alles blijkt, dat er een zekere beklemming op deze samenkomst ligt. En deze beklemming was weer het gevolg van wantrouwen binnen de gemeente van Jeruzalem tegen Paulus. De Joden-christenen vertrouwden Paulus niet helemaal en vonden, dat hij te „vrij” omsprong met de Wet van Mozes. Gaf Paulus eigenlijk nog wel iets om dit gehele complex van wetten?

De leiding van de Jeruzalemse gemeente stuurt aan op een compromis en stelt Paulus voor tot bevrediging van deze gemeentelieden, dat hij een proeve van zijn wetsgetrouwheid zou geven. Hij mocht dan in de heidenwereld het Evangelie zonder besnijdenis en onderhouding van de ceremoniële wetten prediken, in Jeruzalem moest hij tussen de Joden-christenen een Joden-christen zijn.

Met het oog daarop moest hij zich onderwerpen aan een liturgische manoeuvre. Deze bestond hierin: dat hij voor enkele mensen, die een gelofte hadden gedaan, de offers betaalde en er zelf aan meedeed.

Paulus schikt zich naar de kring van Jacobus in Jeruzalem, omdat het hem altijd en overal niet ging om zichzelf, maar om de voortgang van het evangelie. Maar deze manoeuvre liep op niets uit. Hij werd gevangen genomen door de Joden en was Lysias, de overste, de Romein, er niet bij gekomen, zij hadden hem onmiddellijk doodgeslagen. Lysias weet met deze Paulus geen raad. Hij vindt dat het een intern verschil is onder de Joden, in ieder geval niet een aanklacht waarop doodstraf of gevangenschap zou moeten staan.

\*) Prediking gehouden op zondag 22 oktober 1968 n.m. 7 uur in de Pauluskerk te Gouda en op zondag 3 november 1968 in de Nieuwe Kerk te Huizen.

Felix houdt de zaak 2 jaar slepend en manoeuvreert zichzelf erdoor. Hij houdt de Joden te vriend. Festus, zijn opvolger, spreekt over enige twistpunten onder de Joden in hun eigen godsdienst en over een zekere Jezus, van wie Paulus zegt, dat Hij leeft.

Maar Paulus heeft zich intussen op de keizer beroepen. Niemand weet blijkbaar raad met dit geval. Nu koning Agrippa op bezoek is, wordt Paulus ter verantwoording geroepen en voorgeleid. Hij spitst zijn verdediging toe op het knooppunt van Gods wegen, namelijk de opstanding van Christus en hij wijst erop, dat hij geoordeeld wordt over de hoop van Israël, dat wil zeggen Christus, de Messias, als inhoud van die hoop. En hij beroept er zich op, dat, zeker bij de Farizeërs, het niet voor onmogelijk wordt geacht, dat de doden worden opgewekt. En in dat verband vertelt hij zijn levensgeschiedenis, die wij op nieuw in aangrijpende ernst hebben gehoord. Hoe hij door God zelf is omgezet en hoe de Heere Christus zelf tot hem gesproken heeft en hem in het ambt van apostel heeft gezet.

En dan komt hij toe aan de tekst: „Maar, hulp van God gekregen hebbende, sta ik tot op deze dag”. Daarover verbaasde Paulus zichzelf ietwat, dat hij er nog was, En niet alleen dat hij er nog was, maar dat hij mocht preken. Dat hij mocht spreken in de naam van de Heere Jezus Christus. Het had niet aan hemzelf gelegen en het had zeker niet aan zijn vijanden gelegen, maar het heeft aan God gelegen.

Hij zegt: Ik sta. Er staat letterlijk: Ik ben vastgesteld. Dat is mooi. Een heel sterke werkwoordsvorm wordt gebruikt om aan te duiden dat Paulus in de loop van zijn leven is vastgezet. Niet vastgeroest, maar vastgezet in het Woord van de Heere Jezus Christus. Er is wel aan hem getrokken. Zowel naar de ene als naar de andere kant, Maar hij prijst God en zegt: Ik ben vastgesteld in het Woord.

Dat wil niet zeggen dat Paulus daar zomaar was, Wij kennen zijn geschiedenis. Hij stond vroeger op zijn eigen gerechtigheid. Daarin was hij vastgeroest. Er was niet minder dan een geestelijke aardbeving nodig om hem uit het fort van zijn eigen gerechtigheid uit te werpen en hem, zo blind als een mol, op de weg naar Damascus voor God neer te leggen en te doen vragen: Wie zijt Gij? en: Wat wilt Gij dat ik doen zal? Toen werd Paulus bekeerd van zijn vroegere wetsijver en overgebracht in Christus. Zo is hij er zich van bewust van God Zelf geroepen te zijn.

Hij getuigt op dit snijpunt van zijn leven, dat hij hulp van die God heeft ontvangen. Dat wil met andere woorden zeggen: God liet hem niet uit de hand vallen. Dat doen mensen erg gauw. Mogelijk heffen zij u op het schild, maar u weet niet zeker of zij u niet morgen of overmorgen in de modder werpen. Maar zo handelt God met zijn dienstknechten nooit. Het is ontstellend en aangrijpend om te zien hoe mensen elkaar laten vallen. Maar het is veel aangrijpender en ontroerender dat, dat wat God grijpt, Hij ook vasthoudt.

Want Paulus mocht dan zeer gesteld zijn op de gemeenschap der heiligen, hij had niet zoveel om op terug te vallen. Ook in die tijd was er een smalle gemeente en op kritieke ogenblikken stelde Petrus, zijn broeder Petrus, zich tegenover hem, en liet de Jeruzalemse gemeente hem in de kou staan. Terwijl hij nota bene aan het verhalen was hoe God wondere perspectieven opende voor het werk der zending onder de heidenen en terwijl hij de Jeruzalemse

gemeente verbaasde door te vertellen van de grote wonderen, die God gedaan had, werd hem het compromis voorstel aan de hand gedaan om zich wetsgetrouw en aannemelijk op te stellen.

Neen, Paulus had niet zoveel om op terug te vallen. Wanneer God niet met hem geweest was, dan had hij het niet gehaald. Maar het staat hier dan ook met duidelijke woorden, dat hij 'hulp van God gekregen heeft. En daarom staat er: tot op deze dag.

Gemeente, hulp betekent hier ingreep, bijstand. Dat wil zeggen: als Paulus niet meer verder kon — en hij dacht vaak: nu is het voorbij en uit — dan trok God de lijn door. Wanneer mensen zeiden: Nu snijden wij Paulus leven af, dan kwam er plotseling weer uitkomst. Neen, dat Paulus er nog was, had alleen maar zijn reden in God en in de prediking van het Woord. Daarvoor leefde hij. En dat Paulus niet meegetrokken is door de Judaïsten (mensen die een compromis wilden aangaan tussen Mozes en Christus wat de onderhouding der wet betreft) dat lag aan God, dat lag aan de verlichting door Zijn Heilige Geest. Dat hij er nog was, had zijn enige reden om nader aan zijn God verbonden te worden. En heel de levensgeschiedenis van Paulus mogen wij vandaag uit dit gezichtspunt zien: hem standvastig te maken en hem steeds meer te binden aan God. Daarom was hij niet bevreesd voor koningen en stadhouders, werd hij niet verleid door de valse broeders, gaf hij geen duimbreed toe aan Petrus in Antiochië en werd hij niet gedood in doodsgedreue. God was bij hem.

En wanneer ik, gemeente, dit woord vol verbazing en vol verwondering mag naspreken voor de tijd dat ik onder u heb mogen werken, dan is dit met grote schuchterheid en in het besef van de grote afstand, die mij van Paulus scheidt. Want in de eerste plaats, gemeente, was Paulus geroepen aan het evangelie een heilshistorische wending te geven, zodat het evangelie niet langer alleen bestemd was voor Israël. Verder dat jood en heiden in Christus herschapen was tot één nieuw mens.

In de tweede plaats was Paulus gekomen om het evangelie in een razend tempo binnen één generatie van Jeruzalem naar Rome te brengen. In de derde plaats was hij een openbaringsgetuige die regelrecht van Christus het openbare woord ontving en de fakkel doorgaf aan zijn helpers, de evangelisten. Door de geschreven traditie, veel te veel om vandaag te verklaren, door de geschreven boeken, zijn brieven, behoort hij nu tot het fundament der kerk.

Dat is zijn enige, dat is zijn juiste, dat is zijn onderhaalbare plaats. Daarom laten wij het wel uit ons hoofd om ons zonder meer met Paulus te gaan vergelijken. Bovendien heeft hij een bekering doorgemaakt, zo fel, zo kort, zo helder, zo duidelijk, dat de mijne daaraan niet gelijk te stellen is.

Maar, gemeente, wat ik hem wel na mag zeggen is, dat ik hulp van God gekregen heb tot op deze dag. Ik ben geen apostel, maar een dienaar des Woords. Dit betekent, dat wij onder dit Woord gaan staan en naar dat Woord gaan horen. Ik mag hem ook nazeggen, dat God mij daartoe heeft bestemd, omdat hij van mijn jeugd aan een sterke begeerte tot dit werk in het hart heeft gelegd. Door mijn eigen nalatigheid heeft God een omweg met mij moeten maken om mij te brengen daar waar Hij mij wilde hebben. Het is een wonder, dat God terugkomt bij onwillige mensen en dat Hij wegen opent, die wij eerst niet zien. Maar hoe dit gebeurd is, gemeente, kan ik u vandaag allemaal niet vertellen. Het waren wegen van aantrekking en af-

stoting, van strijd en van aanvechting, soms van gewetensangst en van doodsnood. Ik gun die wegen aan niemand, hoewel ik er God persoonlijk in uw midden ootmoedig voor dank.

Met de strijd ten aanzien van de roeping tot dienaar des 'Woords was tegelijkertijd verbonden de strijd om in te gaan door de enge poort. Predikanten worden niet anders zalig dan anderen mensen. Zij gaan door dezelfde enge poort of niet. De Demassen en Bileams staan in de Schrift voor ons als waarschuwendende tekenen opgericht, opdat wij anderen predikende niet zelf verwerpelijk zouden worden bevonden. In al deze nood en aanvechting is God één- en andermaal neergedaald en heeft Hij hoop in mijn ziel doen geboren worden op de levende Christus. Hij was er altijd, wanneer ik aan het einde was en niet verder kon. En dat gaf afhankelijkheid en verwondering, aanbidding en dankzegging.

Daarom mag ik vandaag zeggen: Hulp van God verkregen hebbende sta ik tot op deze dag. Nu kan God rechtstreeks een mens bewerken, Hij doet het ook middellijk.

In de weg der middelen heb ik zoveel te danken aan mijn intussen overleden ouders, aan mijn opvoeding, aan de kinderen Gods, die bij mijn ouders vaak thuiskwamen en waaronder er waren, die uitblonken in godsvrucht, en onuitwisbare indrukken gezet hebben in mijn kinderziel. Ik heb ontzaglijk veel te danken aan mijn leermeesters aan de universiteit, aan de predikanten Ds. Kievit, die mij een en andermaal bevestigde en daarna de eeuwige rust in ging, en ook aan Ds. C. B. Holland van Putten.

Ik heb bijzonder veel hulp ondervonden van de kerkenraden. waaronder godvruchtige mannen waren, waarvan velen reeds zijn heengegaan. Hulp ook van u, gemeente, in de gebeden. Gij hebt mij de lang niet gemakkelijke jaren gemaakt tot vreugdevolle jaren in de bediening van het Woord, in de catechisatie, in de vriendschap, in de liefde. De levensverlenging, die mij mede door uw gebeden ten deel viel, heeft maar één doel: voor Hem te leven en van Hem te getuigen.

Dat bedoelt Paulus wanneer hij zegt: betuigende of getuigende, klein en groot. Getuigen is meer dan leren, meer dan onder wijzen. Dit deden ook de Farizeëen en de Schriftgeleerden. Van Jezus staat geschreven, dat Hij hen niet leerde als de Farizeëen en Schriftgeleerden, maar dat Hij hen leerde met macht, dat is met volmacht. Dat Jezus de volmacht van de Vader gekregen heeft, is buiten kijf. Dat Jezus die volmacht aan de apostel Paulus gegeven heeft is ook waar en dat Hij deze nog geeft aan allen die Hij daartoe roept en bekwaamt, staat ook vast, Deze volmacht houdt in: verkiezing en bekwaam making en wat verder nodig is.

Dit getuigen komt op uit de volmacht en tegelijk uit de innerlijke gemeenschap met God in Christus, zodat onze woorden in de harten ingedreven worden door de Heilige Geest. Dit geeft niet ons, mensjes uit het stof verrezen, maar geeft het Woord en de bediening ervan majesteit, zodat het beslag legt op de harten van mensen.

Dit heeft Paulus gedaan bij groot en klein. Dit betekent niet alleen oud en jong, maar vooral voornaam en arm, de naamlozen wier graf nauwelijks te vinden is en de groten der aarde, die Paulus heeft ontmoet in zijn leven. Net zo min hij zelf een aparte behandeling ontving van God, heeft hij de groten van de aarde ontzien wanneer het ging om de prediking van het heilig evangelie. Daarmee was hij in het spoor van Christus. Hij heeft altijd de rollen omgekeerd. Hij trekt rijken van hun tronen en vervult armen met goederen. Calvijn merkt bij deze

tekst op: wie zijn arbeid beperkt tot de groten, tot de vooraanstaanden, tot de voornamen, die beledigt God, en berooft de mensen van wat zij nodig hebben om voor God te bestaan.

Daarom wordt ook vandaag een ieder vermaand niet te zien op zijn natuurlijke afkomst, wie hij is, wie hij geworden is, op welke hoogte van de maatschappelijke ladder hij staat — misschien hebt ge u een gemakkelijker godsdienst aangemeten, die geen zeer doet — maar een ieder wordt vermaand zich voor God te verootmoedigen. Wanneer wij plat op de grond voor God liggen, zijn wij nog groot genoeg onder Zijn oordeel en onder Zijn zegeningen. Christus wil allerlei mensen aan Zijn boezem sluiten. Hij sluit bij voorbaat in de prediking van het evangelie niemand uit.

Wanneer wij dan vragen: Wat getuigt Paulus? dan staat hier, dat hij niets gezegd heeft buiten hetgeen de profeten en Mozes gesproken hebben, dat geschieden zou. Wij zouden zeggen: hij gaat eerst negatief afgrenzen wat hij niet gedaan heeft, namelijk buiten het spoor van de profeten en Mozes gaan. Dat was ook een halsmisdad. Dat is het vandaag nog, wanneer mensen komen te staan buiten het spoor van Mozes en de profeten, van Christus en de apostelen.

Paulus beriep zich op de Joodse Canon, dat is precies het Oude Testament, zoals het bij u en bij mij in de Bijbel staat. Hij beriep zich niet op mensen. Hij wilde onuitwisbare zekerheid hebben dat de woorden uit Gods mond waren voortgekomen, puur en zuiver. Paulus beroept zich op de hoogste autoriteit, dat is wat de profeten en de apostelen en wat in dit geval de profeten en Mozes gesproken hebben.

Daarin is ook onze weg aangeduid. Bij mijn weten heb ik in alle zwakheid en gebrek en in veel tekort onder u geen andere begeerte gehad dan u het spoor te wijzen van het Woord Gods, van wat gesproken is en wat geschreven staat. In dit Woord heeft de Heere God zelf Zijn spoor getrokken, niet wij, maar Hij. Dat waren de beste diensten, waarin Hij Zijn voetstappen in het Woord zette in het leven van mensen en mensen meenam in dit spoor. Hij nam ze mee naar de afgrond van hun verlorenheid en liet ze daar roepen om genade. Deze roep om genade, heeft God uit uw midden gehoord. Er waren er die het aan de rand van de dood hebben leren kennen. Er zijn er ook, die in hun jeugd getrokken werden. Dat laatste is misschien nog het kostelijkste, omdat de kerk op aarde dan nog iets aan hen kan hebben, als zij ten minste niet verdrogen, maar blijven bij hetgeen hun geleerd is.

Het spoor dat Christus trekt, daar hebben wij achteraan te gaan, niets zeggend buiten hetgeen de profeten en Mozes gezegd hebben. In dat spoor moest ook soms gestreden worden, want er is een algemene hang in ons hart en daar buiten om dit evangelie monddood te maken en om dit evangelie aan te passen aan onze begeerten en beschouwingen, aan de huidige stand van de wetenschap, aan de stand van de wetenschappelijke onderzoeken. Hoe hoog wij ook de wetenschap mogen schatten, het is beter, zegt Augustinus, als een dwaas door het leven te gaan in het levende Godswoord, dan wijs te zijn buiten en zonder en in strijd met het Woord van God. Daarom moet er ook met het Woord gestreden worden, opdat het woord van Luther in vervulling ga wat hij zei: van het Woord zult gij afblijven, dat zult gij laten staan.

Nu heeft Paulus dat spoor mogen behouden. Hij zegt: ik heb u buiten wat de profeten en Mozes gezegd hebben, niets geleerd dat geschieden zou. Let erop, dat het Woord niet een stilstaande vijver is, waarin wij zowat rondplonzen, maar het Woord is één stuk dynamiet.

Dat Woord is als een graafwerktuig, dat zijn eigen gang gaat. Het is het werkende Woord. Zodra God dit Woord sprak tot Adam, kwam het in werking en droeg het in zich de vleeswording des Woords. Dat Woord heeft Abel, Noach, Henoeh, Abraham en zovelen anderen meer, aangeraakt. Zij zijn in beweging gezet, omdat het het Woord is, dat uit Gods mond is uitgegaan en tegelijkertijd het werkende Woord is dat zijn eigen gang gaat en dat mensen meeneemt.

Als wij dan vragen: wat is die geschiedenis van het Woord, dan zegt Paulus in dat volgende vers: dat Mozes en de profeten naar die dag zijn opgestuwd, opdat zij Christus zouden verkondigen in Zijn lijden en in Zijn opstanding. Dit wil zeggen Mozes en de profeten kregen de Geest en hunkerden naar Christus. Dat is altijd een goed kenmerk, als de mens de Geest krijgt en hunkert naar de dag van Christus. De vaders hebben, zo getuigt Petrus, door die Geest die in hen was, onderzocht op welke of hoedanige tijd het lijden en de heerlijkheid van Christus komen zou (1 Petr. 1: 11). Zo krijgen wij een diepteperspectief in het Oude Testament. Het kruis en de opstanding van Christus zijn daarin te vinden. Het kost Paulus niet veel moeite om uit het hele Oude Testament te laten zien, dat de lijdende, stervende en opgestane Christus de Messias van het Oude Verbond was. Hij is er dag en nacht mee bezig om de Joden te overtuigen, dat Christus de aan de vaders beloofde is.

Daarmee is Paulus opnieuw in het spoor van Christus. Want ach, de Farizeëen hadden wel een zeer behoudende Schriftbeschouwing, tot de letters en de punten toe, maar zij misten één ding, zij misten Christus. Daarom zegt de Heere Jezus tot hen: Gij onderzoekt de Schriften, want gij meent daarin het eeuwige leven te hebben. En dan komt het: en die zijn het — dat zijn die Schriften — die van Mij getuigen. Nee, misschien was de Schriftopvatting van Paulus niet zoveel anders dan die van de Farizeëen en Schriftgeleerden; dit doet nu ook niet terzake. Maar waarin zij verschilden was, dat het tot het hart van de Schriften behoort, dat Christus moest lijden en sterven. Deze Schriften waren niet het Nieuwe Testament, want dit had voor de Farizeëen geen gezag, maar wat wij noemen het Oude Testament.

Aangezien er in die tijd, evenals in de onze, een geweldig verzet was tegen de prediking, dat Jezus Christus lichamelijk en geestelijk moest gebroken worden aan het Kruis en dat Hij voor vreemde schuld de dood moest ingaan; aangezien dit verzet ook vandaag niet minder is, moet het ook nu met grote duidelijkheid worden verkondigd, dat Christus moest lijden, dat Hij moest opstaan van de doden. En dit niet als incident, een toevallige omstandigheid, maar als een door Gods Raad van te voren bepaalde zaak. Paulus zegt ergens in een redevoering dat de oversten de stemmen der profeten hebben vervuld door Jezus te veroordelen (Hand. 13:26), dat zij de Schriften hebben vervuld, door Jezus aan het Kruis te slaan, dat zij alles aan Hem volbracht hebben wat van Hem geschreven staat (Hand.13:28).

Deze ergernis, deze steen des aanstoets legt God vandaag midden in de prediking. Geen sterveling in of buiten deze gemeente kan het Koninkrijk Gods binnengaan, die niet eerst met Hem gekruisigd, begraven en met Hem opgestaan is uit de doden. Niemand gaat het Koninkrijk Gods binnen met één verdienstelijke zucht van zichzelf. Hierin gaan alleen binnen mensen die door de ruimte van Christus zijn heengegaan en uit een heel enge plaats zijn gezet in de ruimte van Zijn borgtochtelijk werk. In deze borgtocht verklaart Hij Zich solidair, met de zondaar. Hij is niet alleen in de plaats van, maar ook ten behoeve van zondaren de

dood ingegaan. Dit is het hart van het evangelie, dat Paulus heeft verkondigd; gestorven om onze zonden en opgewekt tot onze rechtvaardigmaking. Dit moest.

Hier staan wij te duizelen. Wanneer wij zeggen: Waarom moest dit? Wel, de Vader wilde het, de Zoon wilde het, de Heilige Geest wilde het. Het was voor u en mij noodzakelijk. Nooit zouden wij anders de weg tot God gevonden hebben. Dat mag ook vandaag verkondigd worden: Eén heeft gestaan in de plaats van de zondaar. Wie raakt dit? Wel, die zichzelf niet verlossen kunnen, die voortgedreven wordt door een onrust, die knaagt aan zijn hart. Deze onrust eet zijn levensvreugde en levenskracht op. Hij heeft geen plaats om voor God te staan, waar hij ook maar gaat staan. Hetzij in zijn vroomheid hetzij in zijn goddeloosheid, hij heeft geen plaats. 'Wie hoort dit? Wel, die gebonden is door duizend banden en die zichzelf in der eeuwigheid niet in de ruimte kan zetten. ik verkondig u de belofte van de gekomen Messias, dat in Hem de vergeving der zonden u verkondigd wordt.

Met deze verkondiging is Hijzelf begonnen Want Paulus zegt: Hij was de eerste uit de opstanding der doden; op een andere plaats: de eerstgeborene. Dat wil niet zeggen dat Henoeh en Elia niet vóór Hem zijn opgewekt, maar dat wil alleen zeggen dat Hij in de rangorde, in de verzoening, de eerste was. Dat Hij de eerstgeborene was uit de doden en daarom het Hoofd van het lichaam.

Eerstgeborene. Als wij vragen: Waarom? Om licht te verkondigen. Wat is dat aangrijpend, gemeente, dat de Heere Jezus uit Zijn graf te voorschijn is gekomen om prediker te zijn; dat Hij daarom alleen uit de doden is opgestaan, om het hemel en hel en alle mensen toe te roepen en ook vanavond te laten verkondigen: er is licht! Sterker: Ik ben het Licht. Sterker, dat Hij mensen uit het stof verhoogt om van dat Licht te getuigen. Wij zijn het licht niet. Wij staan Hem meestal in de weg. Maar wij zijn gezonden om van het Licht te getuigen.

Hij is het Licht der wereld. Dat Licht der wereld is zo groot dat het Hem te gering was alleen de stammen van Israël te vergaderen, maar Hij mocht ook vergaderen de heidenen. God gaf Hem de belofte mee, dat Hij tot het Noorden zou zeggen: geef, en tot het Zuiden: houd niet terug, maar laat Mijn zonen en Mijn dochteren komen van ver. Daarom gaat deze vermaning tot ons uit: Aangezien dit Licht, deze Zon der gerechtigheid. al zolang aan de hemel heeft gestaan en zich misschien in West- Europa ter kimme neigt, maak u op, wordt verlicht, want Uw licht komt. Die Hem volgen zullen in de duisternis niet dwalen, maar zullen het Licht des Levens zien.

En zolang het Licht bij u is in de prediking, gemeente, wees daarop gesteld, zolang dat Licht bij u is, wandelt in dat Licht. Nu komt, zo zegt Paulus, Christus dit Licht verkondigen, omdat Hijzelf dat Licht is. Waar dit Licht in de loop der jaren, waarin de één zaait en de andere maait, maar waarin God de wasdom geeft, waar dit Licht is opgegaan in mensen harten, daar mogen wij vandaag God ootmoedig danken.

Geef God de eer, want welke dienaar God daarvoor ook gebruikt, wij vallen als het er op aankomt er allen buiten. Wij worden ervoor gebruikt en er ook netjes buiten gezet. Maar het is ontroerend, wanneer wij de liefde Gods in Christus horen golven in een mensenhart en het is ontroerend wanneer wij mensen horen getuigen van het Licht des levens. Dit is een vrucht van de verkondiging van de opgestane Christus, om van dat Licht te getuigen in de schaduwen des doods. Waar dit Licht doorbrak, daar zij God geprezen! Wat is een mens? Hij is duisternis en heeft de duisternis liever dan het licht, en weigert te voorschijn te komen,

omdat zijn werken boos zijn. Het is een ontzaglijk groot wonder wanneer dat licht ons bestraalt en het meebrengt de Christus in Zijn verzoening en in Zijn opstanding.

Zijt gij in Hem gezet? Blijft dan in Hem. Want uit u is er toch geen vrucht. Alleen wie in Christus blijft, die draagt veel vrucht. Het is de grote strijd, niet alleen om tot de genade te komen, maar ook om bij de genade te blijven. Wandelt dan in dit licht en getuigt van dit licht.

Of zijt gij in uw duisternis gebleven en haat gij op welke wijze dan ook, dit licht, dat tot u komt in de prediking? Dan heb ik u ernstig te waarschuwen en te zeggen: Ontwaakt gij die slaapt en sta op uit de doden en Christus zal over u lichten! Dat is de grote begeerte van Christus. Nochtans, zegt Paulus, zijn wij Gode een goede geur in degenen, die behouden worden en in degenen, die verloren gaan. Voor genen zegt hij is het Evangelie een reuke des levens ten leven en voor dezen een doods lucht ten dode. Onbegrijpelijk en onbeschrijfelijk, dat Christus een doodsgeur zou zijn. Dat ligt aan de verblindende werking van de god dezen eeuw waardoor wij oren hebben en niet horen, ogen en niet zien en het hart van een volk en van een kerk dik wordt onder het oordeel Gods, Dit is misschien een laatste waarschuwing. Het is nog niet definitief. De zaak is nog open in de prediking van het evangelie. Het is misschien wel de laatste keer dat gij het hoort. O, wordt toch wakker, gij die slaapt aan de rand van de eeuwige duisternis, die misschien zóveel hebt, behalve de Zaligmaker, opdat gij hoort.

Agrippa maakte een zeer galante zijsprong. Hij had zijn complimenten klaar. Wij kunnen het evangelie dood kritiseren en dood complimenteren. Agrippa hoorde tot dit laatste soort. Maar door deze zijsprong ging het woord Gods aan hem voor bij. Daarom zegt de Schrift: Zo gij Zijn stem dan heden hoort, verhardt u niet, maar laat u leiden. De alleen wijze God, onze Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht beide nu en in alle eeuwigheid. Amen.